11 de novembre: Sant Teodor l'Estudita, religiós

Text de l'Evangeli (*Mt* 11,25-30): En aquella ocasió, prenent Jesús la paraula, digué: «Et dono gràcies, Pare, Senyor del cel i de la terra, perquè has amagat aquestes coses als savis i prudents, i les has revelat als infants. Sí, Pare, perquè així ha esdevingut plaent davant teu. Totes les coses m'han estat donades pel meu Pare; i ningú no coneix el Fill sinó el Pare, ni el Pare ningú no el coneix sinó el Fill i aquell a qui el Fill ho vulgui revelar.

Veniu a mi tots els qui esteu fatigats i afeixugats, i jo us alleujaré. Preneu el meu jou sobre vosaltres i apreneu de mi, que soc mansuet i humil de cor, i trobareu el repòs per a les vostres ànimes, ja que el meu jou és suau i la meva càrrega lleugera».

© Albada Editorial / evangeli.net

«Feu-vos deixebles meus (...) i trobareu el repòs »

Mn. Antoni CAROL i Hostench
(Sant Cugat del Vallès, Barcelona, Espanya)

Avui commemorem —amb les esglésies de l'Orient cristià— sant Teodor l'Estudita (759-826), monjo i abat del Monestir Studion, teòleg i escriptor bizantí. Ell ens anima a adreçar la nostra mirada vers el cel a través de les imatges (icones), tant del Crist com també dels sants. En aquesta mirada trobarem repòs per a les nostres ànimes (cf. Mt 11,29).

Sant Teodor visqué un període força agitat de l'edat mitjana bizantina. «Amb la seva acostumada energia, esdevingué el cap de la resistència contra la iconoclàstia, que s'oposà novament a l'existència d'imatges i icones en l'Església» (Benet XVI). En efecte, Teodor argumentà que les icones són finestres vers allò diví i eines essencials per a l'educació espiritual dels fidels: «Les icones són per als ulls, allò mateix que les Escriptures per a les oïdes» i, lògicament, «el qui venera la icona, venera en ella la realitat que representa».

A l'Antic Testament eren radicalment excloses de la pietat jueva les imatges de la divinitat, perquè menaven a la idolatria: el Verb de Déu encara no s'havia encarnat, de manera que la mirada adreçada a

una imatge (estàtues, ídols, vedells...) no fitava més enllà de la mateixa imatge, i era confosa immediatament amb les divinitats. Eren deus que tenien ulls però no hi veien; orelles i no oïen; boca i no parlaven... (cf. Sl 115,4-8).

Amb l'encarnació del Fill de Déu, però, això canvià radicalment. El Crist és el rostre visible del Pare: «El qui em veu a mi, ha vist el Pare» (Jn 14,9). Des d'aquest moment, les icones ens ensenyen a venerar i respectar la imatge del Déu encarnat i dels sants, tot recordant-nos constantment llur santedat i llur exemple a seguir.

Teodor afirmava que «el cor ha d'estar contínuament en pregària, fins i tot mentre treballem o descansem». Doncs bé, per als qui som cridats a esdevenir "contemplatius enmig del món", un autor modern que ha contribuït a impulsar la pietat laical, ens recomana: «Fes servir aquestes santes "indústries humanes" que t'he aconsellat per tal de no perdre la presència de Déu: jaculatòries, actes d'Amor (...), "mirades" a la imatge de la Mare de Déu...».

Pensaments per a l'Evangeli d'avui

- «En venerar les imatges dels sants, ens unim espiritualment a ells, cerquem llur intercessió i ens esforcem per seguir el seu exemple» (Sant Teodor l'Estudita)

- «Teodor havia entès que la qüestió de la veneració de les icones afectava la veritat mateixa de l'Encarnació (...). I argumentava: abolir la veneració de la icona del Crist significaria cancel·lar la mateixa obra redemptora» (Benet XVI)

- «Pel fet que el Verb es fes carn assumint una veritable humanitat, el cos del Crist era delimitat. A causa d'això, es podia «dibuixar» el rostre humà del Crist (Ga 3,2). En el sisè Concili ecumènic (Nicea II, a. 787) l'Església va reconèixer que era lícit que es representés en imatges sagrades» (Catecisme de l'Església Catòlica, nº 476)